

SŁOWNICTWO POJĘĆ W TELETECHNICE I TELEKOMUNIKACJI

W teletechnice i telekomunikacji stosuje się cały szereg pojęć technicznych, a ich zakres jest tak szeroki, że trudno pokusić się o tworzenie zamkniętego branżowego słownika technicznego. Niemniej na pewno warto podejmować wysiłki zmierzające do porządkowania używanych pojęć technicznych!

mgr inż.
Zygmunt Marek Ziółkowski

Prezes Zarządu Stowarzyszenia
Teletechników Polskich XXI.

Od lat czynnie związany z teletechniką i telekomunikacją. Posiada uprawnienia do samodzielnego wykonywania funkcji technicznych w budownictwie. Ukończył wiele kursów branżowych w kraju i zagranicą w wyniku czego uzyskał szereg certyfikatów z dziedziny teletechniki i telekomunikacji.

Współzałożyciel Stowarzyszenia Teletechników Polskich XXI, w którym od pięciu lat pełni funkcję Prezesa Zarządu. Bierze czynny udział w spotkaniach grup eksperckich w programie Polska Cyfrowa przy dawnym Ministerstwie Cyfryzacji, obecnie – Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii. Uczestniczy w spotkaniach eksperckich grup roboczych przy SNB. Ma duży wkład w integrację środowiska teletechnicznego przy wspólnych projektach.

Absolwent Politechniki Warszawskiej.

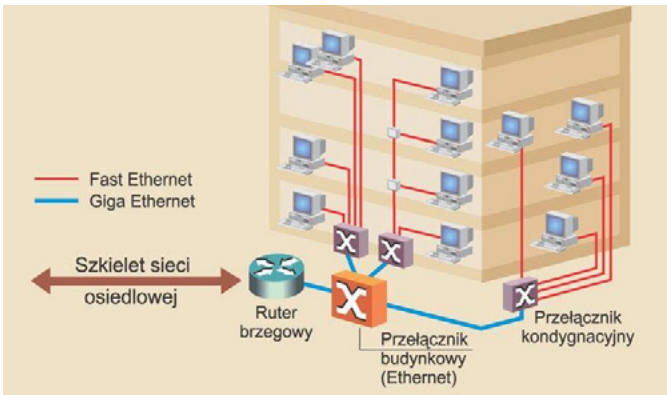
Słownictwo obejmujące pojęcia techniczne stosowane w teletechnice i telekomunikacji jest tak szerokie, że trudno pokusić się o jego skończone usystematyzowanie. Niemniej jednak takie próby zostały podjęte. W internecie możemy znaleźć wiele słowników pojęć stosowanych w telekomunikacji. Słowniki te w fachowy sposób wyjaśniają techniczne znaczenie lub obcojęzyczne nazwy systemów, urządzeń czy usług. Dobrymi przykładami fachowo napisanego słownika są **Teleguru** czy **Słownik Telekomunikacyjny**, przy czym ten drugi powiązany jest z konkretnymi urządzeniami czy materiałami oferowanymi przez sklep. Słowników o podobnej zawartości i przeznaczeniu jest w Internecie dużo więcej.

Chciałbym zatem zainteresować Państwa innego rodzaju słownikiem.

Częstokroć mówimy o tych samych przedmiotach, elementach czy nazwach niby tym samym językiem, ale jednak w różny sposób. W wielu środowiskach grup zawodowych pracujących w telekomunikacji te same urządzenia czy narzędzia mają różne potoczne nazwy. Przyjmują się one w języku zawodowym z różnych przyczyn – niejednokrotnie z uwagi na skrócenie właściwej nazwy handlowej lub przekształcenie obcojęzycznej nazwy na polskie słownictwo. Nie chodzi mi o to, aby definitywnie zmienić czy wręcz przestać używać potocznych nazw, stosowanych w telekomunikacji pojęć, ale o to, by spróbować wyjaśnić ich właściwe znaczenie. Można przytoczyć wiele przykładów takich potocznych pojęć.

„INSTALACJA SŁABOPRĄDOWA”

Pojęcie to nie ma odniesienia w żadnym słowniku czy encyklopedii. Powstało ono prawdopodobnie w okresie międzywojennym przy okazji połączenia w 1938 roku Stowarzyszenia Teletechników Polskich ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich. Określenie „instalacja słaboprądowa” jest przykładem żargonu zawodowego, ale nie powinno być stosowane w oficjalnym nazewnictwie telekomunikacyjnym i teletechnicznym. Czy sieć światłowodową możemy również nazwać instalacją słaboprądową? Zdecydowanie nie, ponieważ nie płynie w niej prąd, a dane przesyłane są za pomocą impulsów świetlnych. W sieciach miedzianych służących do przesyłania danych za pomocą impulsów elektrycznych również nie przesyła się prądu, ale informacje. Mamy kilka nazw dokładnie określających takie instalacje. Mogą to być np. **sieci instalacji teletechnicznej** różnego przeznaczenia i zastosowania lub **kablowe sieci TV** budowane w oparciu o kable koncentryczne. W obydwu tych sieciach dwukierunkowo przesyłana jest informacja.

„Instalacja słaboprądowa” → sieci instalacji teletechnicznej różnego przeznaczenia i zastosowania; kablowe sieci TV

„TRYTYKA”

Zargonowa nazwa tego materiału wzięła się z charakterystycznego odgłosu przy jej zaciskaniu. Nie jest to jednak właściwa nazwa. Należy stosować nazewnictwo występujące w handlu, czyli opaska zaciskowa.

„Trytyka” → opaska zaciskowa

„PESZEL”

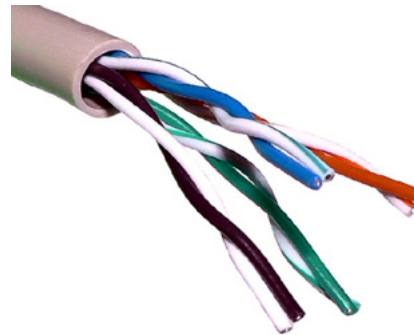
To popularna nazwa materiału używanego często w instalacjach teletechnicznych i elektrycznych. Nazwa ta przyjęła się od systemu Peschla, tj. stalowych rurek instalacyjnych. U nas nazywa się tym określeniem karbowane rury z tworzywa. Nazwa weszła już nawet do nazewnictwa handlowego. Jednak poprawnie powinno się używać terminu rura elektroinstalacyjna. W budownictwie stosuje się rury różnych średnic i różnego przeznaczenia.

„Peszel” → rura elektroinstalacyjna

„SKRĘTKA”

to popularna nazwa, używana praktycznie przez wszystkich instalatorów. Skrętka to rodzaj miedzianego przewodu sygnałowego jedno lub wieloparowego służącego do przesyłania informacji. Poprawnie jednak powinniśmy używać nazwy kabel miedziany jedнопарowy lub wielopарowy.

„Skrętka” → kabel miedziany jedнопарowy lub wielopарowy

„KRIMPTUL”

to często używana nazwa popularnego narzędzia do zaciskania łączówek RJ na miedzianych kablach wieloparowych. Właściwa nazwa tego narzędzia to zaciskarka złączy modularnych. W praktyce stosowane są zaciskarki różnego rodzaju. Mogą służyć do zaciskania przewodów elektrycznych czy końcówek kabli, ale też do zaciskania złączy typu RJ czy PHU lub MRX, BNC UHF i tak dalej.

„Krimptul” → zaciskarka złączy modularnych

Powyższe przykłady używania błędnych lub potocznych pojęć w nazwach przedmiotów, artykułów czy zwrotów skłoniły mnie do zaproponowania rozpoczęcia tworzenia wspólnego

SŁOWNIKA POJĘĆ W TELETECHNICE I TELEKOMUNIKACJI.

Wiem, że nie jest możliwe napisanie takiego słownika w zamkniętej i skończonej formie. Telekomunikacja stale się rozwija. Wciąż powstają nowe technologie, urządzenia i systemy. Dlatego proponuję, aby taki słownik tworzyli wszyscy zajmujący się na co dzień teletechniką i telekomunikacją.

Moim zamierzeniem utworzenia tego nowego słownika jest wyjaśnianie używanych potocznie lub skrótowo nazw urządzeń, narzędzi, materiałów czy systemów. Mógłby on funkcjonować na podobnej zasadzie jak istniejący od 2006 roku i stale uzupełniany Miejski Słownik Słangu i Mowy Potocznej.

Zachęcam wszystkich do dyskusji na ten temat oraz wspólnego tworzenia takiego słownika. Słownik mógłby stać się ciekawym uzupełnieniem dostępnych już w internecie fachowych słowników telekomunikacyjnych i teletechnicznych.